

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ

ΣΚΕΛΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ

4/2/2014

Το διεθνές δίκαιο εφαρμόζεται από: 1) τα όργανα της διοίκησης

2) το νομοθέτη

3) τα δικαστήρια

Οι διεθνείς συνθήκες για να εφαρμοστούν πρέπει πρώτα να δημοσιευθούν στο ΦΕΚ, σύμφωνα με την αρχή της φανεράς δράσης της Κυβερνήσεως. Πυλώνας του διεθνούς δικαίου είναι το δευτερογενές δίκαιο (οδηγίες, κανονισμοί, αποφάσεις).

Πχ εφαρμογής διεθνούς δικαίου:

πγ1. Σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας (διακρατική, μεταξύ Ελλάδας και Γαλλίας) : Το μίσθωμα δηλώνεται σε μία φορολογική αρχή, είτε στην Ελλάδα είτε στη Γαλλία => όχι φορολογική επιβάρυνση και στις δύο χώρες.

Η εν λόγω σύμβαση απευθύνεται: Α) στους πολίτες των δύο κρατών

Β) στα όργανα διοικήσεως πχ έφοροι

έχουν υποχρέωση να σεβαστούν

τη διεθνή δέσμευση του Κράτους

τους

Γ) στα δικαστήρια

Έτσι, αν το άτομο προσφύγει στο δικαστήριο επειδή θίγεται το δικαίωμά του, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τη διεθνή σύμβαση **αυτοδικαίως**.

Η εφαρμογή του διεθνούς δικαίου ακολουθεί την εξής σειρά:

- Εσωτερικά όργανα (διοικητικά και δικαιοδοτικά όργανα)
- Διεθνή ή κοινοτικά δικαστικά/διαιτητικά όργανα

Επομένως, σε περίπτωση αποτυχίας επίλυσης της διαφοράς, αυτή μετακλύεται διαγνωστικά από τα εσωτερικά σε διεθνή και ευρωπαϊκά όργανα.

Πγ2.

Έστω ο Χ ιδιοκτήτης ακινήτου που θέλει να το μισθώσει σε πρεσβεία για τη στέγασή της (για ασυλίες και προνόμια πρέσβη και πρεσβείας δεσ σύγγρ.

Δημοσίου διεθνούς). Σε περίπτωση που ο Χ θέλει να αναπροσαρμώσει το μίσθωμα, το ημεδαπό δικαστήριο όπου θα προσφύγει θα υποστηρίξει ότι δεν έχει αρμοδιότητα να δικάσει σχέση αλλοδαπής εσωτερικής κυριαρχίας. -> η υπόθεση σταματάει εκεί (σύμφωνη και η ελληνική νομολογία)

Πγ3. Πρόσληψη ημεδαπού, δηλ. από τη χώρα διαπιστεύσεως, ως σοφέρ ξένης πρεσβείας. Τυχόν προσφυγή στο δικαστήριο για αναπροσαρμογή μισθού ΔΕΝ είναι θέμα εσωτερικής κυριαρχίας, άρα υπάρχει αρμοδιότητα.

Πγ4. Ολλανδική εταιρία ιδρύει θυγατρική στην Ελλάδα που στελεγχώνεται από έλληνες και ολλανδούς. Από άποψη ασφάλισης η ολλανδοί υπάγονται στο δίκαιο κοινωνικής ασφάλισης της Ελλάδας και υπό τον όρο της αμοιβαιότητας διεθνούς σύμβασης, και βάσει κοινοτικού κανονισμού κοινωνικής ασφάλισης. Άρα, ο ολλανδός, αντλεί δικ/τα και από τη διμερή (ελλάδα - ολλανδία) σύμβαση ασφάλισης, και από τον ευρωπαϊκό κανονισμό.

Η αποτυχία επίλυσης της επίδικης διαφοράς αναγκάζει τα συμβαλλόμενα κράτη να παραπέμψουν το ζήτημα σε διεθνές δικαστήριο (μπορεί να είναι και διαιτητικό) είτε με συνυποσχετικό είτε με άλλο τρόπο.

! Προδικαστικό ερώτημα -> Ερμηνεία από το ΔΕΕ -> Δεσμευτική

Διεθνής πώληση κινητού πράγματος -> ρυθμίζεται από τη διεθνή σύμβαση της Νέας Υόρκης του 200 (την έχει κυρώσει η Ελλάδα).

11/2/2014

ΜΕΘΟΔΕΥΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Πληθώρα διεθνών συμβάσεων περιλαμβάνουν στο κείμενό τους ρήτρα σύμφωνα με την οποία «προκύπτουσα διαφορά θα επιλύεται με διαπραγματεύσεις. Αποτυχία των διαπραγματεύσεων επιτρέπει μονομερή προσφυγή σε διεθνές δικαστήριο, αρκεί να αποδειχθεί ότι προηγήθηκε διαπραγμάτευση».

Διεθνείς Συμβάσεις: i) Πολιτικού περιεχομένου -> Έχουν ως υποκείμενα κράτη/ διεθνείς οργανισμούς και δεν ασκούν άμεση επίδραση στην εσωτερική έννομη τάξη. Πχ. ΔΣ οργάνωσης της διεθνούς κοινότητας

ii) Νομοθετικού περιεχομένου -> Επιδρούν στις αρμοδιότητες και τη λειτουργία των οργάνων του κράτους, καθώς και στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ιδιωτών του εσωτερικού δικαίου. Πχ. ΔΣ εκδόσεως, ΔΣ εκτελέσεως αλλοδαπών αποφάσεων.

(Επανάληψη στο θεσμό της διπλωματικής προστασίας – SOS σελ. 137-162 βιβλίο Γιόκαρη)

Παραδείγματα συμβάσεων πολιτικού περιεχομένου:

Πγ1. Κυκλοφορία εντύπων ανακοινώσεων στην τουρκική γλώσσα με αναφορά στη μουσουλμανική μειονότητα ως «τουρκική μειονότητα δυτικής Θράκης». Ενώπιον του δικαστηρίου τέθηκε το ζήτημα της στοιχειοθέτησης ή όχι του εγκλήματος του άρθρ. 192 ΠΚ και «διατάραξη της ειρήνης των πολιτών». Τότε ακολούθησε προκριματική εφαρμογή της Συνθήκης ειρήνης της Λωζάννης (1923) που ήταν πολιτικού περιεχομένου και αποσκοπούσε στην προστασία της μουσουλμανικής μειονότητας Θράκης. Το ΕΔΔΑ έκρινε επί ατομικής προσφυγής (1991) ότι υπάρχει διαφορά ανάμεσα στον προσδιορισμό των δικαιωμάτων θρησκευτικής μειονότητας και στο δικαίωμα αυτοπροσδιορισμού (αναγνώρισε μόνο τον όρο «θρησκευτική μουσουλμανική μειονότητα Θράκης»).

Πγ2. Παράδειγμα Β σελ. 140 βιβλίου Γιόκαρη.

Πγ3. Δικαιοδοσία καθολικής εκκλησίας: Καθορίζεται στο 3^ο Πρωτόκολλο του Λονδίνου. Η εκκλησιαστικοί εκπρόσωποι διεκδίκησαν διοικητικές δικαιοδοσίες, ενώ στο πρωτόκολλο κατοχυρώνονταν μόνο θρησκευτικές. Ως εκ τούτου, προσφυγή στο ΣτΕ εκκλησιαστικού εκπροσώπου απορρίφθηκε.

! Οι συμβάσεις πολιτικού περιεχομένου εφαρμόζονται μόνο ως προκρίματα ή στο στάδιο της απόδειξης από τα δικαστήρια.

Τεκμήριο κυριότητας υπέρ του Δημοσίου: Περιέχεται στις διεθνείς συμβάσεις διαδοχής κρατών. Εξαίρεση το αγγλικό δίκαιο. Γι' αυτό η Αγγλία δεν παραχώρησε την κυριότητα των Ιόνιων νησιών στο ελληνικό κράτος, παρά μόνο κυριαρχικά δικαιώματα. Στην ελληνική έννομη τάξη ενσωματώθηκε το 1856 με οθωμανικό νόμο (σειρά νομοθετικών πράξεων για την εκχώρηση δημοσίων υπηρεσιών). Αργότερα και στη συνθήκη του Βουκουρεστίου (1912) -> Θεσμοθέτηση στον ηπειρωτικό χώρο και στα νησιά.

Νομολογία: Συντήρηση φάρων στην περιοχή του Αιγαίου ανατέθηκε από την Τουρκία σε γαλλική ιδιωτική εταιρία. Όμως, εξαιτίας μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων εκ μέρους της Τουρκίας, η εταιρία στράφηκε και κατά της Τουρκίας και κατά της Ελλάδας. Για να αποφασίσει το ΔΔΔΔ τι οφείλει η κάθε χώρα, έπρεπε να βρει τους τίτλους κυριαρχίας της Ελλάδας στα νησιά του Αιγαίου.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ = Συμβάσεις νομοθετικού περιεχομένου (σπάνια πολιτικού) που εφαρμόζονται από τα δικαστήρια χωρίς τη λήψη συμπληρωματικών πράξεων εκτέλεσης.

Πχ. ΕΣΔΑ, Διεθνής Σύμβαση Ρώμης 1980

- Εγγυοδοσία: Προβλέπεται στον ΚΠΔ και στο άρθρο 5 παρ.3 της Σύμβ. της Ρώμης

Άρθρο 12 ΕΣΔΑ

Ελευθερία διαμόρφωσης οικογενειακής ζωής. Κατ' ουσίαν κατοχυρώνει την ελεύθερη επιλογή συντρόφου (ανεξαρτήτως φύλου). Αυτό το άρθρο αποτέλεσε τη βάση του Συμφώνου συμβίωσης μεταξύ ομοφύλων που θεσπίστηκε σε πολλές χώρες (όχι στην Ελλάδα). Άρα, πχ. Δήμαρχος στην Τήλο που τέλεσε γάμο ομοφύλων επειδή θεώρησε ότι είχε δικαιοδοσία με βάση το άρθρο 12 ΕΣΔΑ, έπρεπε να προσφύγει στο ΣτΕ κατά της πράξης επιβολής ποινής, προκειμένου να εξεταστεί το άρθρο 12.

Εφαρμογή του άρθρου 12 ΕΣΔΑ από το ελληνικό Δημόσιο

Το 1952, ήτοι δύο χρόνια μετά τη λήξη του εμφυλίου, καθιερώθηκε ότι τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας πρέπει να ζητούν την άδεια της ανώτερης στρατιωτικής αρχής πριν παντρευτούν ώστε η τελευταία να προβαίνει κάθε φορά σε έλεγχο των φρονημάτων της μέλλουσας συζύγου. Ίσχυσε για πολλά χρόνια γιατί κανείς δεν άσκησε προσφυγή κατά της ρύθμισης. Το ΣτΕ όμως έκρινε ότι η υποχρέωση λήψης προηγούμενης άδειας αντίκειται στο άρθρο 12 ΕΣΔΑ και είναι ανίσχυρη.

18/2/2014

Σύμβαση Unesco για την προστασία της αρχαιολογικής κληρονομιάς
~Δεσμεύει τον εθνικό νομοθέτη ως προς

i) το τι είναι το αρχαιολογικό αντικείμενο (αρθρ.1 ορισμός)

ii) τον τρόπο προστασίας των αρχαιολογικών αντικειμένων

Έτσι ο ποινικός νομοθέτης δεσμεύεται από τον ορισμό και τα μέτρα προστασίας όταν ψηφίζει νόμο κατά της αρχαιοκαπηλίας. Εφόσον ο ποινικός χαρακτηρισμός εξαρτάται από τη Διεθνή Σύμβαση, ο εσωτερικός νομοθέτης έχει *δεσμευμένη* πρωτοβουλία.

Κανονισμοί διεθνών οργανισμών

-Κανονισμός Η.Ε. (πολιτικού περιεχομένου): ρυθμίζει θέματα που ειδάλλως θα ήταν έργο του εσωτερικού νομοθέτη π.χ. Κανονισμός της Διεθνούς Οργάνωσης Υγείας

-Κανονισμός οργανισμού νομοθετικού περιεχομένου: ρυθμίζει θέματα καθημερινότητας, ελέγχου συμμόρφωσης των κρατών στις πρωτοβουλίες της διεθνούς κοινότητας

! Οι Κανονισμοί έχουν και διεθνή και εσωτερική ισχύ.

Με βάση τη διαδικασία διαφάνειας και το γεγονός ότι δικαστής και διοικούμενος γνωρίζουν το δίκαιο (δημοσίευση του Κανονισμού στο ΦΕΚ με π.δ.), η εφαρμογή του Κανονισμού είναι υποχρεωτική για τα όργανα της διοίκησης. Μη συμμόρφωση => διεθνής ευθύνη ενώπιον του διεθνούς οργανισμού

Αρα οι Κανονισμοί διεθνών οργανισμών νομοθετικού περιεχομένου

Α. δεσμεύουν τη Διοίκηση

Β. την αναγκάζουν να τροποποιήσει την εσωτερική νομοθεσία και

Γ. επιβάλλουν την εφαρμογή τους στα δικαστήρια

(τριπλή εφαρμογή: διοικητική-νομοθετική-δικαιοδοτική)

Έτσι, η ύπαρξη διεθνούς τελωνειακού Κανονισμού έναντι κρατών- μη μελών ΕΕ που ρύθμιζε τον τρόπο υπολογισμού των δασμών που επιβάλλονται σε εγχώρια προϊόντα επέβαλε την προσαρμογή του Τελωνειακού Κώδικα ώστε ν' ανταποκρίνεται στις διεθνείς ρυθμίσεις.

π.χ. όταν η διοίκηση με ατομική διοικητική πράξη αρνήθηκε να κατεβάσουν στο αεροδρόμιο 2 άλογα κούρσας που δε συνοδεύονταν από τα απαραίτητα πιστοποιητικά βάσει του διεθνούς Τελωνειακού και του διεθνούς Υγειονομικού Κανονισμού, με αποτέλεσμα τα άλογα να χάσουν τη δυναμική τους κατά την παραμονή τους σε ακατάλληλο χώρο του αεροδρομίου, το μόνο που πέτυχαν οι ενάγοντες λόγω της υπεροχής των Κανονισμών ήταν η αποζημίωση από το Δημόσιο (αρθρ. 106 εισΝΑΚ)

! Η εισαγωγή των διεθν. Κανονισμών στην εσωτερική έννομη τάξη γίνεται με Προεδρικό Διάταγμα και ΟΧΙ με κυρωτική διαδικασία.

Κανονισμοί πολιτικού περιεχομένου

vs. Κανονισμοί νομοθετικού περιεχ.

Πρέπει να τεθούν σε διεθνή ισχύ

Αναπτύσσουν άμεση δέσμευση

και να κυρωθούν από την Ελλάδα

αλλά πρέπει να εκδοθεί π.δ. για να

τεθούν σε εφαρμογή

20/2/2014

(sos επανάληψη στην αρχή της αμοιβαιότητας)

Αν σύμφωνα με το αρθρ. 28 παρ.1 εδ.β΄ Σ Έλληνας δικαστής αρνηθεί να εφαρμόσει διεθνή σύμβαση σε υπόθεση αλλοδαπού π.χ. Ιταλού επειδή η ιταλική έννομη τάξη δεν πληροί τον όρο της αμοιβαιότητας, ενεργοποιείται η διπλωματική προστασία (διότι έχουν εξαντληθεί τα εσωτερικά έννομα μέσα).

Τα κράτη καταλήγουν σε επίλυση είτε με **συμφωνία μεταξύ τους**, είτε με **διαιτησία**, είτε με **προσφυγή σε διεθνές δικαστήριο**.

-Η αρχή της αμοιβαιότητας ισχύει σε σχέσεις ενωσιακού δικαίου;

Όχι όμως το ευρωπαϊκό δίκαιο έχει άλλους μηχανισμούς (π.χ. δικαιολογημένη γνώμη) που καλύπτουν την έλλειψη του θεσμού της αμοιβαιότητας.

Επίσης, για την **εφαρμογή συμβάσεων ανθρωπιστικού δικαίου** δε λαμβάνεται υπόψη η έλλειψη της αμοιβαιότητας. Άρα αν π.χ. κινδυνεύσει Ιταλός πρόσφυγας, πρέπει να προστατευθεί από την ελληνική έννομη τάξη ακόμη και αν Έλληνας πρόσφυγας δεν προστατεύεται από την ιταλική.

Αρθρ.27 ΣυμβΒιέννης

Δεν επιτρέπεται να μην εφαρμόσουμε διεθνή σύμβαση με την αιτιολόγηση ύπαρξης διαφορετικής ρύθμισης στο εσωτερικό δίκαιο.

ΟΜΩΣ αν κατά την ολοκλήρωση της θέσεως σε ισχύ μιας Διεθνούς Σύμβασης γίνει ενέργεια από αναρμόδιο όργανο (έστω εμφανίζεται ψεύτικος αντιπρόσωπος της Ελλάδας για υπογραφή Συνθήκης), η Δ.Σ. δε δεσμεύει το κράτος.

ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΑΜΟΙΒΑΙΟΤΗΤΑΣ στο δικαστήριο

Π.χ. Αλλοδαπός (από χώρα εκτός ΕΕ) φαρμακοποιός για να ασκήσει το επάγγελμά του στην Ελλάδα θέλει άδεια από το φαρμακευτικό σύλλογο.

Πιθανή άρνηση χορήγησης άδειας δικαιολογεί προσφυγή στο ΣτΕ, όπου πρέπει να αποδειχθεί ότι προβλέπεται αντίστοιχος τρόπος χορήγησης άδειας επαγγέλματος σε Έλληνα στην αλλοδαπή έννομη τάξη. Ο δικαστής μπορεί:

- Λόγω της αυτεπάγγελτης εφαρμογής του αλλοδαπού δικαίου, να ενεργήσει αυτεπαγγέλτως για να συγκεντρώσει τα έγγραφα που αποδεικνύουν την αμοιβαιότητα

- Ή να ζητήσει από τον προσφεύγοντα να την αποδείξει (συχνή πρακτική, υπέρ της συνηγορεί απόφαση ΟλΣτΕ)

Ρήτρα μάλλον ευνοουμένου κράτους

Έστω ότι υπάρχει συμφωνία Ελλάδας – Βελγίου για αποφυγή διπλής φορολογίας για έλληνες που ζουν στο Βέλγιο και Βέλγους που ζουν στην Ελλάδα. Έπειτα συνάπτεται σύμβαση Ελλάδας – Ελβετίας για το ίδιο φορολογικό θέμα, αλλά αναγνωρίζονται περισσότερα δικαιώματα στην Ελβετία από ότι στο Βέλγιο. Επομένως, υπάρχει δυσαρμονία στα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στα αντισυμβαλλόμενα κράτη.

Τι προβλέπει η ρήτρα και πού χρησιμεύει;

«Αν το ένα μέρος της διμερούς σύμβασης συνάψει αργότερα με άλλη χώρα σύμβαση επί του ιδίου αντικειμένου, αναγνωρίζοντας σε αυτή περισσότερα προνόμια (ευνοϊκότεροι όροι), αυτά επεκτείνονται και στο αρχικώς συμβαλλόμενο κράτος.»

Η ρήτρα μπορεί να είναι απλή και καθαρά (δηλαδή χωρίς όρους και αντάλλαγμα) ή να ορίζεται υπό τον όρο της ανταπόδοσης. Η ρήτρα του μάλλον ευνοουμένου κράτους, έχει μελλοντική δράση, δηλ. προστατεύει για μελλοντικές παραχωρήσεις προνομίων. Αν δεν έχει τεθεί καθόλου ρήτρα, τότε εξετάζουμε μόνο την αρχή της αμοιβαιότητας.

4/3/2014

Υπόθεση: Στην Ελλάδα το 1928 υπήρχε ανάγκη αναμόρφωσης της κατεστραμμένης υποδομής. Έτσι η βελγική εταιρία Σοκομπέρ ανέλαβε να εγκαταστήσει δίκτυο ενσύρματης τηλεγραφίας. Όμως το 1932, το Κραχ του χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης μεταφέρθηκε στην Ελλάδα με αποτέλεσμα την αδυναμία πληρωμής της Σοκομπέρ. Ακολούθησε αγωγή της τελευταίας στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Βρυξελλών και η απόφαση αναγνώρισε την οφειλή της Ελλάδας, αλλά έθεσε ως ζήτημα το αν για την αποπληρωμή μπορούν να δεσμευτούν οι καταθέσεις της ελληνικής πρεσβείας στο Βέλγιο. ΟΜΩΣ οι καταθέσεις = δημόσιο χρήμα που χρησιμοποιείται για την εκτέλεση καθηκόντων κρατικής λειτουργίας, άρα δεν μπορεί να επιτευχθεί αναγκαστική εκτέλεση επί των καταθέσεων. Άρα καταθέσεις -> ανεπίδεκτες εκτελέσεως -> ετεροδικία εκτελέσεως.

Απόφαση του ΔΔΔΔ: 1^ο. Υπάρχει ετεροδικία εκτελέσεως (διότι οι καταθέσεις χρησιμοποιούνται για εξυπηρέτηση δημοσίων λειτουργιών κυριαρχικής φύσης)

2^ο. Αναγνωρίζεται η οφειλή της Ελλάδας.

3^ο. Η Ελλάδα μπορεί να προβάλει ένσταση καταστάσεως ανάγκης (state of necessity) η οποία προβλέπεται στο άρθρο 25 της Σύμβασης για τη Διεθνή Ευθύνη Κρατών.

Οπότε πρέπει να αξιολογηθούν οι προτεραιότητες της χώρας.

{Ακόμη και αν μια σύμβαση δεν έχει τεθεί σε ισχύ, αν περιλαμβάνει διατάξεις εθιμικού δικαίου, όπως το άρθρο 25 για την κατάσταση ανάγκης, αυτές ισχύουν. Επομένως υπό προϋποθέσεις ένα κράτος μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 25 για να μην εκπληρώσει διεθνείς του υποχρεώσεις.}

Τελικά η Σοκομπέρ επανήλθε μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο και ζήτησε διαιτησία. 1951: Το Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο επέλυσε το ζήτημα.

1925 Συνθήκη της Λωζάννης για ανταλλαγή ελληνοτουρκικών πληθυσμών

Ζητήθηκε από τον Κεμάλ Ατατούρκ να εξαιρεθούν από την ανταλλαγή οι μουσουλμάνοι της Δυτικής Θράκης, οι οποίοι αργότερα αναγνωρίστηκαν ως προστατευμένη θρησκευτική μειονότητα. Σε αντάλλαγμα ο Βενιζέλος ζήτησε να εξαιρεθούν οι χριστιανοί της Κων/πολης.

Ως προς την έννοια της «εγκατάστασης» η Τουρκία ακολούθησε δική της ερμηνεία, με βάση την εσωτερική της νομοθεσία για να περιορίσει τον αριθμό των χριστιανών που θα παρέμεναν σ' αυτούς που ήταν εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο της Κων/πολης πριν από τον Αύγουστο του 1914, σε αντίθεση με την Ελλάδα, η οποία ερμήνευσε τον όρο με βάση την πρόθεση των μερών στη διαπραγμάτευση της Συνθήκης της Λωζάννης.

Πρακτικό 1

Ρωσική κρατική εταιρία εξοπλισμών συνάπτει σύμβαση πώλησης πολεμικού υλικού με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας. Οι εμπειρογνώμονες του Υπουργείου αρνούνται να το παραλάβουν, καθώς αποδεικνύεται ελαττωματικό. Ερωτάται: α) ποια ένδικα μέσα έχει στη διάθεσή του το Υπουργείο;

Αν ασκηθεί αγωγή στα ελληνικά δικαστήρια, θα προβληθεί με ένσταση η ετεροδικία της διαδικασίας. Γι' αυτό θα ασκηθεί αγωγή σε ρωσικό δικαστήριο.

β) Χωρεί ζήτημα ετεροδικίας και με ποια μορφή;

Δες σχετική ετεροδικία.

γ) Ποιες άλλες διαδικασίες μπορεί να κινήσει το ελληνικό δημόσιο;

Μπορεί να ζητήσει διεθνή διαιτησία (πλεονεκτ. ασφάλεια δικαίου, ασφάλεια διαδικασίας, ταχύτητα).

Η διαιτητική απόφαση είναι εκτελεστός τίτλος, σε αντίθεση με την απόφαση ΔΔΧ, που είναι μόνο αποδεικτικός τίτλος. Ωστόσο η εκτέλεση δεν μπορεί να γίνει ούτε κατά της ρωσικής πρεσβείας, ούτε κατά της ρωσικής κρατικής υπηρεσίας, μόνο κατά εταιρίας ιδιωτικών συμφερόντων.

6/3/2014

Πρακτικό 2

Η Χ, πεθερά του διαπιστευμένου πρέσβη του κράτους Ψ συγκατοικεί στο Λονδίνο με την οικογένειά του και προκαλεί αυτοκινητιστικό ατύχημα με αποτέλεσμα το θάνατο του οδηγού. Κατηγορείται για ανθρωποκτονία από αμέλεια. Ερωτάται:

Ποιες ενστάσεις μπορεί να προβάλλει η κατηγορούμενη Χ;

Σύμφωνα με τη ΣυνθΒιέννης του 1961 και η οικογένεια του πρέσβη, εφόσον συγκατοικεί μαζί του, καλύπτεται από ασυλίες και προνόμια. Άρα καλύπτεται και από το προνόμιο της ετεροδικίας και δεν μπορεί να δικαστεί σε ξένο κράτος.

Απαγορεύεται να παραιτηθεί κανείς από το δικαίωμα της ετεροδικίας. Αν όμως η χώρα του προσώπου αυτού παραιτηθεί, η παραίτηση είναι έγκυρη ακόμη και αν ο ενδιαφερόμενος διαφωνεί.

Πρακτικό 3

Πολεμικό υποβρύχιο του κράτους Α εισέρχεται χωρίς άδεια στα χωρικά ύδατα του κράτους Β και προσκρούει σε νάρκες που έχουν τοποθετηθεί από το κράτος Β. Οι στρατιώτες του κράτους Β συλλαμβάνουν το πλήρωμα.
Ερωτάται:

α) Έχει διεθνή ευθύνη το κράτος Β για τη δημιουργία ναρκοπεδίου;

Πρέπει να διακρίνουμε ---αν έχει προηγηθεί διεθνής αναγγελία για να γνωστοποιηθεί η ύπαρξη ναρκοπεδίου (Δημοσιοποίηση), το κράτος Β δεν έχει ευθύνη.

---αν δεν έχει δημοσιευθεί το κράτος Β έχει διεθνή ευθύνη (πρβλ. Αλβανία στην υπόθεση του στενού της Κέρκυρας)

β) Η σύλληψη του πληρώματος είναι νόμιμη;

Πολεμικά πλοία κ' Πολεμικά αεροσκάφη

ΕΧΟΥΝ ΔΙΕΘΝΗ ΑΣΥΛΙΑ ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΣΤΑ ΧΩΡΙΚΑ ΥΔΑΤΑ ΑΛΛΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Άρα η σύλληψη είναι παράνομη. Το κράτος Β έχει διεθνή ευθύνη που επέτρεψε τη σύλληψη διότι παραβίασε την κυρίαρχη ασυλία του πολεμικού υποβρυχίου του κράτους Α.

γ) Μπορούν οι συλληφθέντες να δικαστούν από τα δικαστήρια του κράτους Β;

Όχι πρέπει να σταλούν πίσω για να δικαστούν στη χώρα της σημαίας του υποβρυχίου.

δ) Διεθνής επίλυση χωρεί;

Επειδή υπάρχει διακρατική ευθύνη που δε βασίζεται σε σύμβαση δεν μπορούμε να εξαντλήσουμε τα εσωτερικά ένδικα μέσα. Άρα τα κράτη μπορούν να συνάψουν συνυποσχετικό ή συμφωνία παραπομπής της υπόθεσης σε διεθνές διαιτητικό δικαστήριο.

Πρακτικό 4

Το κράτος Α επεκτείνει την ΑΟΖ του από 200 ν.μ. σε 250ν.μ χωρίς το γειτονικό και απέναντι κράτος Β να εκφράζει αντίρρηση. όμως τα αλιευτικά πλοία του κράτους Γ παρενοχλούνται και αδυνατούν ν' ασκήσουν την αλιευτική τους δραστηριότητα στα επεκταθέντα 50 ν.μ. Ερωτάται:

- α) Πώς μπορούν να αντιδράσουν εναντίον του κράτους Α η αλιευτική επιχείρηση του κράτους Γ και το κράτος Β;
- β) Η έλλειψη αντίρρησης του κράτους Β επισύρει διεθνείς έννομες συνέπειες;

Η μονομερής κρατική πράξη επέκτασης της οριοθέτησης της ΑΟΖ δεν είναι σύμφωνη με το διεθνές δίκαιο διότι η ΑΟΖ μπορεί να εκτείνεται μέχρι 200ν.μ. Άρα η επέκταση είναι παράτυπη.

Η έλλειψη διαμαρτυρίας εκ μέρους του κράτους Β δεν αξιολογείται νομικά. Τα 50 ν.μ. της επέκτασης είναι τμήμα της ανοιχτής θάλασσας, όπου τα κράτη έχουν δικαίωμα να ασκούν ναυτικές δραστηριότητες.

Η μεν αλιευτική επιχείρηση του κράτους Γ μπορεί να ασκήσει προσφυγή στα δικαστήρια του κράτους Α (όχι στα δικαστήρια του κράτους Γ διότι θα προβαλλόταν ένσταση ετεροδικίας).

Το δε κράτος Β μπορεί να ασκήσει προσφυγή για αυθαίρετη υφαρπαγή θαλάσσιου χώρου η οποία διαταράσσει τη διεθνή ειρήνη. Εναλλακτικά θα μπορούσε να κινήσει διαγνωστική διαδικασία ενώπιον του ΔΔΧ. Όμως, για το τελευταίο, πρέπει αν εξετάσουμε αν έχει δικαιοδοσία το ΔΔΧ ήτοι αν έχει προηγηθεί συνυποσχετικό επίλυσης στο ΔΔΧ ή ρήτρα σε σύμβαση μεταξύ Α-Β (εδώ δεν υπάρχει) ή αν το κράτος Α έχει προσχωρήσει στο Πρωτόκολλο μονομερούς προσφυγής.

11/3/2014

Πρακτικό 5

Βάσει νομοθετικής πρόβλεψης, η κυβέρνηση του κράτους Α το οποίο είναι μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης αλλά όχι της ΕΕ προχωρά στην κρατικοποίηση επιχείρησης του κράτους Β που είναι επίσης μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης αλλά όχι της ΕΕ. Τα δικαστήρια του κράτους Α απορρίπτουν και την προσφυγή και την αγωγή της επιχείρησης κατά του κράτους Α. Ερωτάται:

- α) Ποιες διαδικασίες παροχής εννόμου προστασίας ενεργοποιούνται;
- β) Θα άλλαξε κάτι αν τα κράτη ήταν μέλη της ΕΕ;

α. Το ότι τα κράτη είναι μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης σημαίνει ότι συμμετέχουν στο Α' Πρόσθετο Πρωτόκολλο της ΕΣΔΑ για την προστασία της περιουσίας. Επίσης, στην ελληνική έννομη τάξη υπάρχει το άρθρο 17 Συντ. περί προστασίας της ιδιοκτησίας. Άρα μπορεί να ασκηθεί ατομική προσφυγή από την επιχείρηση στο ΕΔΔΑ για καταβολή αποζημίωσης επειδή δημεύτηκε η περιουσία του Κράτους.

β. Τότε η επιχείρηση του Κράτους Β θα έστελνε επιστολή στην επιτροπή της ΕΕ προκειμένου η τελευταία να κινήσει τη διαδικασία της αιτιολογημένης γνώμης του κράτους Α για την πράξη του. (η μη επαρκής αιτιολόγηση επιτρέπει προσφυγή στο ΔΕΕ).

Πρακτικό 6

Έλληνας ομογενής ρουμανικής υπηκοότητας συνέταξε δημόσια διαθήκη στη Ρουμανία για να κληροδοτήσει στο ελληνικό κράτος περιουσία του που βρίσκεται στην Ελλάδα. Η Ρουμανία άσκησε προσφυγή κατά του κληροδοτικού δικαιώματος του ελληνικού κράτους. Ερωτάται: τα ρουμανικά δικαστήρια μπορούν να δικάσουν το ελληνικό κράτος;

Ο κανόνας είναι όχι, διότι αυτό θα προσέβαλε την κυριαρχία του κράτους (επέμβαση στην κυριαρχία της Ελλάδας). Επειδή, όμως, η Ρουμανία αμφισβητεί το δικαίωμα να δοθεί κληροδοσία σε κράτος και δεδομένου του ότι στη θέση του ελληνικού κράτους θα μπορούσε να βρίσκεται ποιοσδήποτε ιδιώτης, μπορούν.

Πρακτικό 7

Υπήκοοι του κράτους Α (ολλανδοί) εργάζονται σε επιχείρηση του κράτους Β (Ελλάδας) και υφίστανται μισθολογικές διακρίσεις λόγω φύλου (είναι γυναίκες). Υπό ποιες προϋποθέσεις και με ποιες διαδικασίες μπορούν οι ολλανδές να προσφύγουν στα ελληνικά δικαστήρια και στο ΔΕΕ;

Στα δικαστήρια του κράτους Β -> προσφυγή με βάση την υπ' αριθμόν 100 Διεθνή Σύμβαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την απαγόρευση μισθολογικής διαφοροποίησης λόγω φύλου.

Στο ΔΕΕ παρ' όλο που υπάρχει κανονισμός της ΕΕ με το ίδιο περιεχόμενο, οι ολλανδές δεν μπορούν να προσφύγουν απευθείας. Πρώτα επιστολή στην

Επιτροπή ΕΕ -> διαδικασία αιτιολογημένης γνώμης -> ανεπαρκής αιτιολόγηση
-> ΔΕΕ.

Στο ΔΔΧ θα μπορούσαν να προσφύγουν οι ολλανδές;

Μόνο μετά την εξάντληση όλων των εσωτερικών ενδίκων μέσων, με βάση τη
Διεθνή Συνθήκη εγκατάστασης, εμπορίου και ναυτιλίας.

(οποσδήποτε από το βιβλίο του Δημοσίου Διεθνούς -> Η αρχή της
αμοιβαιότητας, ασυλίες και προνόμια των μελών της διπλωματικής αποστολής,
ετεροδικία κρατών, διπλωματική προστασία, διαδοχή κρατών)

Πρακτικό 8

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ψηφίζει Κανονισμό για τη διεθνή
διακίνηση φυτικών και ζωικών προϊόντων. Οι υγειονομικές αρχές του κράτους
Α τον εφαρμόζουν χωρίς προηγούμενη δημοσίευσή του και αρνούνται να
εισάγουν προϊόντα επιχειρήσεων του κράτους Β. Ερωτάται:

Πώς μπορούν να αντιδράσουν οι υφιστάμενες ζημία επιχειρήσεις του κράτους
Β;

Η παράλειψη οργάνων της διοίκησης του κράτους Α να δημοσιεύσουν τον
Κανονισμό στο ΦΕΚ γεννά διεθνή ευθύνη του. Όσον αφορά το κράτος Β έχει
δικαίωμα να ζητήσει αποζημίωση για τα έξοδα που προέκυψαν από την
άρνηση του κράτους Α να δεχθεί την εισαγωγή προϊόντων. Αν το κράτος Α
αρνηθεί την καταβολή της, ενεργοποιείται ο θεσμός της διπλωματικής
προστασίας.

29/5/2014

Δες από το συγγρ. Γιώκαρη: 1. το δίκαιο των πολυεθνικών επιχειρήσεων

2. τη σχέση διεθνούς και εσωτερικού δικαίου

Άρθρο 28 Σ. του 1975: κατοχυρώνει την υπερνομοθετική ισχύ των διεθνών
κειμένων, η οποία τελεί υπό τον όρο της αμοιβαιότητας -> ο έλληνας δικαστής
είναι υποχρεωμένος να ελέγξει αν ο εφαρμοζόμενος κανόνας ισχύει και ως
προς το κράτος υπήκοος του οποίου είναι ο αλλοδαπός ως προς τον οποίο
προκύπτει η διαφορά.

Πριν το 1975: ίσχυε η αρχή της χρονικής προτεραιότητας, δηλ. αν η μεταγενέστερη ελληνική νομοθεσία περιέχει διαφορετικές ρυθμίσεις, αντικαθιστά τον προγενέστερο νόμο.

Εξαίρεση: Αν ο δικαστής κρίνει ότι ο προγενέστερος νόμος περιέχει ειδικότερες ρυθμίσεις, διατηρείται σε ισχύ.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΝΝΟΜΗ ΤΑΞΗ

ΕισΝΚΠολΔ -> περιέχει διατάξεις που δίνουν το προβάδισμα σε διεθνείς συμβάσεις που αφορούν στην αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών δικαστικών και διαιτητικών αποφάσεων (παραμερίζονται οι διατάξεις του ΚΠολΔ)

Επειδή ακριβώς ο ΚΠολΔ περιέχει ρύθμιση μη εκτέλεσης αλλοδαπών αποφάσεων κατά του ελληνικού Δημοσίου, στην πρόσφατη δανειακή σύμβαση της Ελλάδας υπάρχει πρόβλεψη (άρθρο 27) παραίτησης του ελληνικού κράτους από όλα τα προνόμια και τις ασυλίες.

- Σήμερα:

Στο άρθρο 28 Σ. προβλέπεται η μεταφορά αρμοδιοτήτων σε διεθνή όργανα και διεθνείς οργανισμούς (ουσιαστικά έχουμε μερική απώλεια κυριαρχίας)

Αλλά Συντάγματα με αντίστοιχη διάταξη: ισπανικό, πορτογαλικό

Συντάγματα χωρίς αντίστοιχη διάταξη: ιταλικό, γερμανικό

Το άρθρο 28 επιτάσσει τη μη πρόσκρουση, αλλά και την εναρμόνιση του εσωτερικού δικαίου με το διεθνές.

Ούτε η υπεροχή του κοινοτικού δικαίου κατοχυρώνεται ρητά στις συνθήκες του Μάαστριχτ, της Λισαβόνας κλπ.

Εξαίρ. Ελληνικό Σύνταγμα υπερισχύει του δικαίου της ΕΕ

πχ. Μετά την πρόσληψη μουσικών (ένας εκ των οποίων ήταν ολλανδός) από τη Φιλαρμονική, η οποία βρίσκεται υπό την εποπτεία νπδδ, το Υπουργείο Εσωτερικών αρνήθηκε να καλύψει το μισθό του διότι το Σ. επιτρέπει να διορίζονται ως δημόσιοι υπάλληλοι μόνο έλληνες πολίτες. Το Πρωτοδικείο δικαίωσε το Υπ. Εσωτερικών, όμως το ΣτΕ τάχθηκε υπέρ του ενάγοντος, με την αιτιολογία ότι δημόσιοι υπάλληλοι είναι μόνο όσοι ασκούν δημόσια εξουσία και εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον, άρα οι μουσικοί δεν εμπίπτουν στον περιορισμό του Συντ.

